

REFUGIATS per què?

FundiPau

INTRODUCCIÓ

El dilluns 30 de gener celebrem un any més el Dia Escolar de la Noviolència i la Pau (DENIP) per recordar el llegat del Mahatma Gandhi el dia que commemorem l'aniversari de la seva mort. Aquesta jornada, instaurada el 1964 per Llorenç Vidal, vol contribuir a promoure la cultura de pau, la noviolència, el compromís i la resolució pacífica dels conflictes entre els infants i joves. denip.webcindario.com

Des de FundiPau, per a l'edició d'enguany us proposem treballar amb l'alumnat dues de les principals causes que hi ha darrere la crisi de refugiats dels últims anys: la guerra i l'armamentisme.

Aquesta proposta inclou diverses fitxes de treball orientades a la reflexió, el debat i la mobilització per als alumnes més grans (cicle superior de primària, ESO, i Batxillerat) extretes de l'exposició *Refugiats, per què?* i també enllaços a altres iniciatives. fundipau.org/refugiats

OBJECTIUS

- Conèixer i debatre sobre les causes reals que empenyen centenars de milers de persones a fugir de casa seva.
- Reflexionar sobre com incidir sobre aquestes causes per aconseguir que mai més ningú es vegi obligat a abandonar la seva llar.

ACTIVITATS

En els darrers anys, ens han arribat imatges molt colpidores de persones refugiades que fugen de casa seva amb l'esperança d'arribar a Europa per estar segurs i iniciar una nova vida lluny de les bombes. Ningú no vol ser refugiat i, en canvi, l'any 2015 es van comptabilitzar més de 65.000.000 de persones desplaçades i refugiades al món. Per tant, ens hem de preguntar el per què d'aquesta situació i potser si trobem la resposta i n'abordem les causes, ningú més es veurà forçat a marxar de casa seva.

Cartes a Alep

- Mantenir correspondència (en anglès) amb professors i alumnes de la ciutat d'Alep que han hagut de marxar després dels darrers bombardeigs. Pensat per a alumnes de 7 a 15 anys. Per sumar-vos a aquesta iniciativa poseu-vos en contacte amb el Josep Lluís info-li@telefonica.net

Vídeo fòrums

- A partir del vídeo *Your phone is now a refugee's phone* (millor si es visiona a través del mòbil i amb auriculars) que permet seguir el camí d'uns refugiats que arriben a Grècia des de Turquia. www.youtube.com/watch?v=m1BLsySgsHM
- A partir del documental *Una llar al món* una producció danesa que ens acosta a la realitat dels infants refugiats a Europa, el seu procés d'escolarització i els reptes que han d'afrontar. www.eldocumentaldelmes.com/doc/una-llar-al-mon
- A partir de la pel·lícula francesa *Welcome* que narra les vicissituds que han de passar alguns immigrants de l'Orient Mitjà a l'arribar a Europa. Explica la història d'un jove Kurd que vol anar a Anglaterra per retrobar-se amb la seva novia, que ha hagut de marxar del seu país amb la seva família. www.sipeliculas.com/welcome

Fitxes per al debat a partir de l'exposició *Refugiats, per què?*

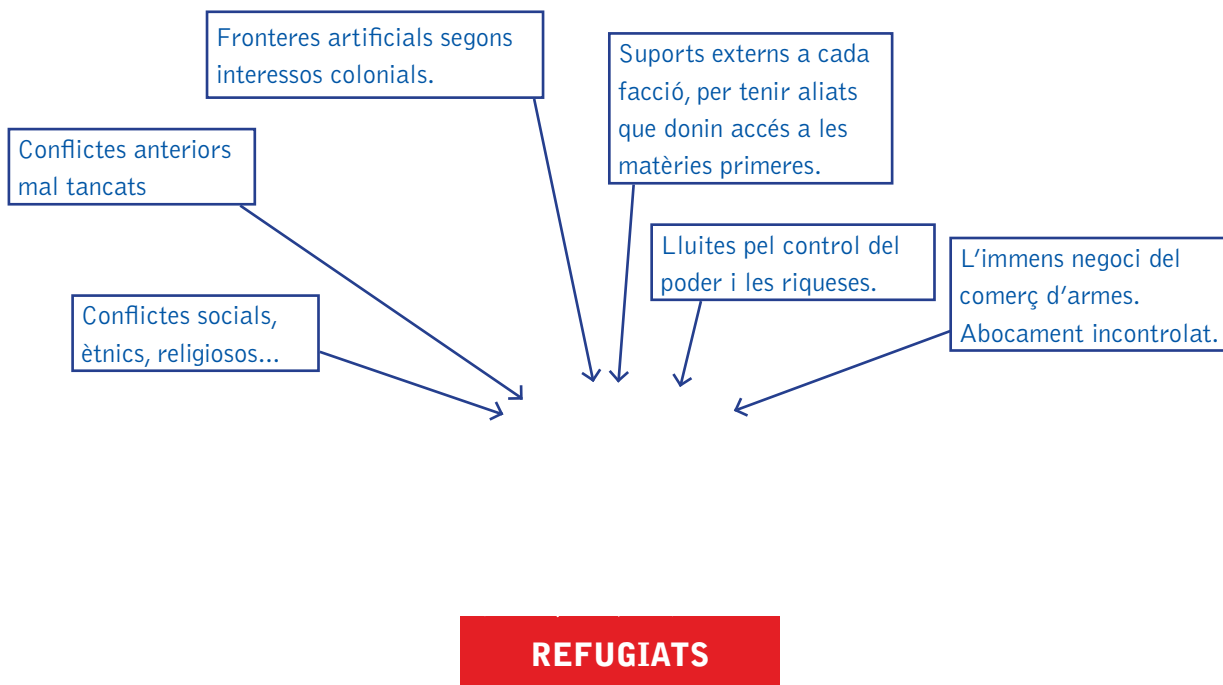
Les trobareu a continuació d'aquest document. Es poden treballar juntes o de forma independent.

Mapa DENIP 2017

Si voleu donar a conèixer i compartir les activitats que heu fet durant la jornada, us animem a què enllaceu la plana de la vostra web on les tingueu penjades al Mapa DENIP 2017. Es tracta del mapa col·laboratiu creat per FundiPau que permet veure d'un cop d'ull totes les activitats que s'han fet durant aquesta diada escolar per la noviolència i la pau.

Hi ha refugiats perquè hi ha guerres

La crisi de refugiats no és una catàstrofe natural, ni una desgràcia casual imprevisible, ni una fatalitat. És un resultat fruit de diverses causes.

La guerra

És el trist final d'un mal camí farcit d'errors, perversitats i sofriments. És la gran plaça dels horrors on la crueltat, la malignitat i el sofriment són preparats, provocats i realitzats. És el resultat de molts mals i dolors anteriors i és la causa de molts mals i dolors posteriors.

Els refugiats en són una conseqüència. Voler aturar l'allau de refugiats amb tanques de tot tipus mentre continuem alimentant-ne la font, és una doble crueltat. Davant la gravetat de les conseqüències el que cal fer és:

- 1) Atendre les víctimes amb urgència, amb dignitat, amb justícia.
- 2) Estroncar la font de noves víctimes aturant-ne les causes.

Preguntes per al debat

- 1) Per què creus que es fan les guerres?
- 2) Qui hi surt guanyant quan hi ha guerra?
- 3) La guerra és una solució o és un problema?
- 4) Com es pot posar fi a una guerra?
- 5) Qui són les principals víctimes en un conflicte armat?
- 6) Què faries si avui hi hagués una guerra al teu país?

Armes: el fuel dels conflictes

'Darrere de gairebé cada refugiat hi ha un venedor d'armes'

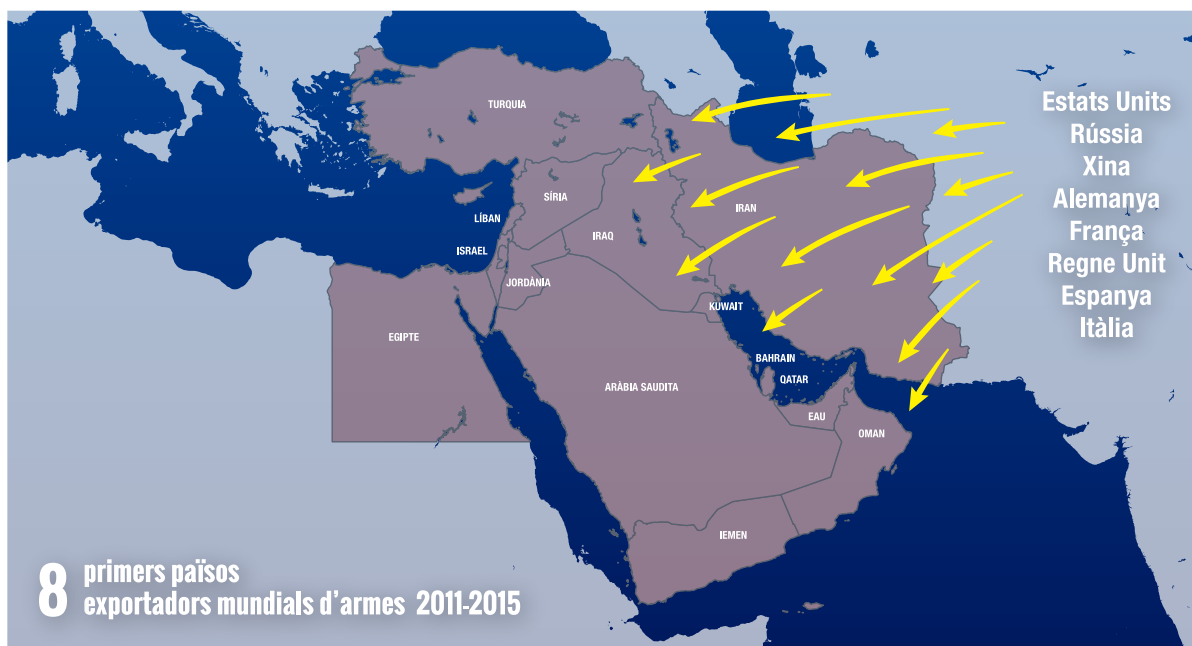
Peter Nobel, exsecretari General de la Creu Roja de Suècia (1991 - 94)

Les grans exportacions d'armes fetes a l'Iraq i a Síria abans del 2014 amb l'excusa de combatre l'autoanomenat Estat Islàmic (EI), van tenir l'efecte contrari: a causa de la situació caòtica de la zona, moltes de les armes van acabar en mans de l'EI i van facilitar el seu avanç.

D'altra banda, el desorbitat creixement de les exportacions d'armes dels darrers anys a països de l'Orient Mitjà que intervenen en el conflicte, i les transferències als diversos grups armats que combaten a la zona, han aportat més combustible a un conflicte descontrolat. La conseqüència: un gran nombre de víctimes i l'èxode de milions de persones que fugen de la mort.

Entre els períodes 2006-2010 i 2011- 2015, les importacions d'armes a Orient Mitjà han crescut un 61%. A l'Àrabia Saudita el creixement ha estat del 275%. Espanya es el tercer proveïdor de l'Àrabia Saudita'

Mapa de l'Orient Mitjà. Font: SIPRI

En aquest enllaç hi trobareu informació sobre les tendències en la despesa militar mundial el 2015.

www.sipri.org/sites/default/files/EMBARGO%20FS1604%20Milex%202015.pdf

En aquest enllaç hi trobareu els informes de seguiment de les vendes espanyoles d'armes fets per Amnistia Internacional, Fundipau, Greenpeace i Oxfam Intermón.

<http://fundipau.org/informes-de-seguiment-de-la-llei-fets-per-les-ong/>

Preguntes per al debat:

- 1) Com eren les guerres en el passat? Quin tipus d'armes s'utilitzaven?
- 2) Qui són les principals víctimes en un conflicte armat avui?
- 3) Creus que és rentable el negoci de les armes? Per què?
- 4) Els 8 principals països exportadors d'armes estan en guerra?

Si els Estats continuen fent el que fan, si la ciutadania ens hi resignem o, pitjor, ho aplaudim, d'aquí 5 anys a FundiPau farem una altra exposició on parlarem de 70 milions de refugiats i desplaçats en comptes dels 65 milions que són ara.

En canvi, si els Estats modifiquen les prioritats, poden fer molt més:

- Prevenir les guerres, en lloc d'esperar a que esclatin i mirar de treure'n profit
- Enfortir la governabilitat mundial i fer-ho en clau democràtica
- Comprometre's a vetllar pel compliment dels Drets Humans i a reclamar als altres que també ho facin
- Apostar pel desarmament i el control del comerç d'armes
- etc.

Però si els ciutadans no ens movem, els Estats encara ho faran menys. La recent aprovació del Tractat sobre Comerç d'Armes (TCA) és gràcies a l'esforç, durant 20 anys, de moltes persones i ONG. Segurament, si ja existís des de fa 10 anys, ens hauríem estalviat bona part de la brutalitat de la guerra a Síria.

Fem que el TCA sigui útil per evitar nous drames en el futur.

Estiguem a sobre dels Estats per tal que el compleixin!

Trobareu més informació del Tractat sobre Comerç d'Armes a www.fundipau.org/tca

Preguntes per al debat:

- 1) Com es poden prevenir les guerres?
- 2) És possible un govern mundial? Com hauria de ser?
- 3) Com es podrien difondre i fer complir de forma efectiva els drets humans?
- 4) Com es pot avançar cap al desarmament?

FITXA 4

Una obra amb 4 actors

En el primer pla d'aquest drama hi ha les

Víctimes

Milions de persones que fugen de la mort i la destrucció, que ho han perdut tot i que es troben sense futur.

Però no podem oblidar que hi ha víctimes perquè hi ha

Botxins

Responsables directes de la destrucció i la mort i responsables encoberts, que han provocat aquesta situació buscant el lucre, fer negoci o ampliar les seves àrees de poder i que continuen lucrant-se amb el negoci de les armes o amb el de les màfies, traficants del dolor.

Víctimes i botxins són possibles perquè hi ha una immensa majoria de

Espectadors indiferents

Parapetats en les petites comoditats, pors i interessos, miren cap a una altra banda. Aquesta actitud els fa consentidors de la situació.

Per sort també apareix un quart grup d'actors, persones i organitzacions que trenquen la indiferència i s'erigeixen en

Compromesos amb la dignitat

Gent, sovint ben humil, que ofereix els seus recursos per mitigar el dolor, per acollir, per acompanyar. Són aquells que mai accepten un *jo no hi puc fer res*. Són poderosos punts de llum en mig d'una gran foscor, focs que escalfen, sostres que resguarden. Són els autèntics constructors del futur, de futurs.

Preguntes per al debat:

- 1) En quin paper et situes tu? Per què?
- 2) Com podem contribuir a convertir els botxins en persones compromeses amb la dignitat?
- 3) Els espectadors indiferents, per què ho són?
- 4) Com podem fer que es comprometin?

Aquest poema es pot llegir de les dues maneres.

Refugiats

No necessiten la nostra ajuda
Per tant, no em diguis que
Aquestes cares demacrades podrien ser la teva o la meva
Si la vida ens hagués tractat diferent
Els hem de veure pel que realment són
Oportunistes i aprofitats
Vagarosos i ganduls
Amb bombes sota les mànigues
Assassins i lladres
No són
Benvinguts aquí
Els hem de fer
Tornar allà d'on venen
No poden
Compartir el nostre menjar
Compartir les nostres llars
Compartir els nostres països
En comptes d'això, diem:
Construïm un mur per mantenir-los fora
No està bé dir
Són persones com nosaltres
Un lloc només pot pertànyer a aquells que hi han nascut
No siguis tan estúpid com per pensar que
El món es pot mirar d'una altra manera

Autor: Brian Bilston (www.brianbilston.com)

Preguntes per al debat:

- 1) Quin creus que és el sentit correcte en què s'ha de llegir aquest poema? Per què?
- 2) On aniries si ara haguessis de marxar de casa perquè al teu país hi ha guerra? Per què?
- 3) Com voldries que t'acollissin al teu país de destinació?